Cyfenw	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd
Enw(au) cyntaf		0

TGAU

3000N20-1

A19-3000N20-1

DYDD GWENER, 8 TACHWEDD 2019 – BORE

CYMRAEG IAITH
Uned 2
Darllen ac Ysgrifennu: Disgrifio, Naratif ac Esbonio

2 awr

I'r Arholwr yn unig		
	Marc Uchaf	**Marc yr Arholwr**
Adran A (Darllen)	**30**	
Adran B (Ysgrifennu)	**40**	
Cyfanswm	**70**	

3000N201 01

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Deunydd Darllen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio beiro gel na hylif cywiro.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn yn Adran A a B1.

Dewiswch **un** o'r testunau yn Adran B2 ar gyfer y dasg ysgrifennu.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd priodol yn y llyfryn hwn.

Mae tudalennau ychwanegol ar ddiwedd y papur os oes angen mwy o le arnoch ar gyfer eich atebion. Gwnewch yn siŵr eich bod yn rhoi'r rhif cywir i'r cwestiwn.

Awgrymir eich bod yn treulio eich amser gan ddilyn y canllawiau canlynol:

Adran A	- tua 10 munud yn darllen
	- tua 50 munud yn ateb y cwestiynau
Adran B1	- tua 10 munud
Adran B2	- tua 10 munud yn cynllunio
	- tua 40 munud yn ysgrifennu

Ni chaniateir i chi ddefnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Adran A (Darllen): 30 marc

Adran B (Ysgrifennu): 40 marc

Caiff nifer y marciau sydd ar gael ei ddangos mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

NOV193000N20101

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr
yn unig

ADRAN A (Darllen): 30 marc

Yn yr adran hon mae 5 darn darllen ar y thema ‘Y Môr’. Darllenwch bob un o’r darnau’n ofalus ac yna atebwch y cwestiynau sy’n dilyn.

Darn Darllen 1
Cyfrinachau’r Môr

A1. Pa mor hir yw’r rhaglen ‘Cyfrinachau’r Môr: Llongau o dan y Môr’? [1]

Rhowch (✓) yn y blwch priodol.

- 11 o’r gloch ☐
- 17 o ddyddiau ☐
- 26 munud ☐
- 2008 ☐

A2. Dewiswch y ddwy ffaith sy’n gywir drwy roi ✓ mewn dau flwch o’ch dewis. [2]

Dim ond am longddrylliadau wrth ymyl Cymru y mae’r rhaglen yn sôn.	
Gallwch weld pob pennod o ‘Cyfrinachau’r Môr’ drwy glicio ar y ddolen.	
Cafodd y rhaglen ei chynhyrchu yn 2018.	

Darn Darllen 2
Môr o ffeithiau!

A3. Cysylltwch y ffeithiau cywir. [2]

Mae’r rhain yn creu dros 70 % o ocsigen y Ddaear	29 %
Canran arwynebedd y Ddaear sydd yn dir	Tair mil o fetrau
Dyfnder dros hanner arwynebedd y cefnforoedd	Planhigion y môr
Faint o arwynebedd y Ddaear sy’n cael ei orchuddio gan y Cefnfor Tawel	30 %

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

A4. Yn eich geiriau eich hun, esboniwch beth yw ystyr y gair 'llongddrylliad' (llongddrylliadau) sy'n ymddangos yn y darn isod: [1]

> Amcangyfrifir bod
> **3,000,000**
> o longddrylliadau ar waelod
> y môr a'r *Titanic* yw un o'r enwocaf.

....

....

....

Darn Darllen 3
Triongl Bermuda

A5. Beth yw'r enw arall ar Driongl Bermuda? [1]

Rhowch (✓) yn y blwch priodol.

- Mary Celeste ☐
- Triongl y Diafol ☐
- Môr Bermuda ☐
- Triongl Columbus ☐

A6. Sut mae Ben yn teimlo am yr hyn mae ef wedi ei ddysgu yn yr ysgol? Sut mae Ben yn dangos ei deimladau? [5]

....

....

....

....

....

....

....

....

3000N201
03

© WJEC CBAC Cyf.

Trowch y dudalen.

Arholwr yn unig

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

Darn Darllen 4
Dinas Goll Atlantis

A7. Rhowch **ddau** reswm sy'n awgrymu nad oedd Atlantis yn bodoli go iawn. [2]

Rheswm 1

....

....

....

Rheswm 2

....

....

....

A8. Nodwch a yw'r brawddegau canlynol yn gywir neu anghywir trwy roi ✓ yn y golofn briodol. Mae un ateb wedi ei roi i chi'n barod. [3]

	Cywir	**Anghywir**
Roedd Plato yn defnyddio Atlantis i rannu negeseuon pwysig yn ei waith.	✓	
Yng nghanol y Môr Canoldir roedd Atlantis.		
Roedd trigolion Atlantis yn bobl dlawd iawn.		
Roedd bwyd yn tyfu yn Atlantis fwy nag unwaith y flwyddyn.		
Zeus oedd enw duw'r môr.		
Cafodd dinas Atlantis ei boddi.		
Cleito oedd enw cariad Poseidon.		

3000N201
05

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Trowch y dudalen.

Arholwr yn unig

Darn Darllen 5
Darganfod Cymru

A9. Enwch **un** nodwedd o'r darn darllen sy'n dangos mai tudalen o wefan yw 'Darganfod Cymru'. [1]

....

....

....

A10. Edrychwch ar hanes 'Pentref Tresaith'. Esboniwch, yn eich geiriau eich hun, pam na fyddai'r bobl leol yn hapus ar ôl i saith merch gecrus brenin Iwerddon gyrraedd eu hardal? [1]

....

....

....

Darnau Darllen 3, 4 a 5
Triongl Bermuda
Dinas Goll Atlantis
Darganfod Cymru

A11. Cyfunwch wybodaeth o'r darnau darllen i ysgrifennu erthygl fer am straeon rhyfedd y môr. [6]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr
yn unig

3000N201
07

Arholwr yn unig

A12. Golygu (5 marc)

(i) Darllenwch y frawddeg isod a dewiswch y gair cywir i lenwi'r bwlch drwy roi ✓ yn y blwch priodol. [1]

Cafodd cast a chriw cynhyrchu 'Culhwch' eu llongyfarch ar ôl ennill y wobr am y ffilm .... yn seremoni wobrwyo BAFTA neithiwr.

- wael ☐
- dda ☐
- waethaf ☐
- orau ☐

(ii) Darllenwch y frawddeg isod a dewiswch yr idiom sydd fwyaf addas drwy roi ✓ yn y blwch priodol. [1]

Teimlai Fflur .... gyda'i hanrheg pen-blwydd gan fod arni eisiau clustffonau newydd ers amser.

- wrth fy modd ☐
- ar ben ei digon ☐
- yn wên o glust i glust ☐
- a'i phen yn ei phlu ☐

(iii) Gosodwch y geiriau priodol yn y bylchau canlynol. [3]

cenedlaethol **cenedlaethau** **cenedl**

(a) Roedd .... y Cymry yn dathlu wrth weld llwyddiant eu tîm pêl-droed ym Mhencampwriaeth yr Ewros yn 2016.

(b) Mae Dydd Gŵyl Dewi Sant yn ddiwrnod .... yng Nghymru ers canrifoedd.

(c) Mae .... o'r un teulu wedi rhedeg y siop hon dros gyfnod o chwe deg mlynedd.

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

ADRAN B (Ysgrifennu): (40 marc)

B1. Prawf ddarllen

(i) Darllenwch y darn canlynol. Mae tri gwall ynddo. Chwiliwch am y **tri** gwall a chywirwch nhw ar y tabl sy'n dilyn y paragraff. [3]

> Mae'r ffilm hon yn un arbennig iawn ag iddo blot suml. Rwy'n sicr yn argymell y ffilm. Mae hi'n gwych!

Gwall	Cywiriad

(ii) Pa un o'r canlynol sy'n gywir? Rhowch ✓ wrth yr ateb cywir. [1]

dau gi ☐

dwy gi ☐

(iii) Cywirwch y frawddeg ganlynol. Dylech ysgrifennu'r frawddeg yn gywir ar y llinell. [1]

Ydy'r parti yfory yn tŷ ti?

....

3000N201
09

Arholwr yn unig

B2. *Yn y dasg hon byddwch yn cael eich asesu ar ansawdd eich sgiliau* **ysgrifennu**.

Dewiswch **un** o'r canlynol i ysgrifennu amdano.

Naill ai,

(a) Rydych chi naill ai ar draeth neu'n cerdded yr arfordir neu'n teithio ar gwch. Disgrifiwch y profiad.

Neu,

(b) Ysgrifennwch adroddiad papur newydd am ddigwyddiad rhyfedd neu anarferol. Gall y digwyddiad fod yn wir neu'n ddychmygol.

Bydd 20 marc am gynnwys a threfn a 15 marc am ysgrifennu'n gywir. [35]

Dylech geisio ysgrifennu rhwng 350 a 500 o eiriau.

Os byddwch yn defnyddio gwybodaeth o'r testunau bydd angen i chi ddefnyddio eich geiriau eich hun.

Gallwch gynllunio eich gwaith yn y blwch isod cyn dechrau ysgrifennu ar y tudalennau sy'n dilyn.

Gallwch ddefnyddio tudalen ychwanegol sydd yng nghefn y llyfryn os bydd angen.

CYNLLUN

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

TEITL:

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

DIWEDD Y PAPUR

© WJEC CBAC Cyf.

TUDALEN WAG

**PEIDIWCH AG YSGRIFENNU
AR Y DUDALEN HON**

© WJEC CBAC Cyf.

Trowch y dudalen os bydd angen mwy o le arnoch i ysgrifennu.

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

Arholwr yn unig

© WJEC CBAC Cyf.

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

Arholwr yn unig

© WJEC CBAC Cyf.

Trowch y dudalen os bydd angen mwy o le arnoch i ysgrifennu.

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

Arholwr yn unig

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU AR Y DUDALEN HON

© WJEC CBAC Cyf.

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU AR Y DUDALEN HON

ⓗ WJEC CBAC Cyf.